

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРАКТИКУ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Павлик Юлія Анатоліївна

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
м. Полтава

Анотація. У статті розглядаються питання розбудови інноваційних технологій трудового навчання. Результатом відбору на технологічному етапі розробки теорії та методики навчання і виховання визнано рівноправне, на підставі педагогічної доцільності пояснення і прогнозування освітньої дійсності шляхом застосування різних психолого-педагогічних концепцій для багатоконцептуальної кооперації педагогічних технологій.

Ключові слова: трудове навчання, інновації, педагогічні технології.

Педагогічні технології складають цілісну освітню метатехнологію навчального закладу і, на відміну від фахових методик викладання навчальних дисциплін, відрізняються більшим ступенем узагальненості, вищими рівнями алгоритмізації, гарантованості результатів та ширшою сферою застосування. Орієнтація педагогічних технологій визначає підхід до учнів, способи педагогічної взаємодії з ними

Алгоритмічність педагогічних технологій складається з окремих змістових і процесуальних складових, які обумовлюють певний порядок педагогічних дій.

Актуальність розбудови інноваційних технологій визначається недостатньою ефективністю традиційної освіти, орієнтованої на єдність завдань, змісту, методів і форм її організації для всіх учнів і тому неспроможної довести всіх випускників із різними індивідуальними навчальними можливостями до освітніх результатів на рівні вимог державних освітніх стандартів. Пошук педагогічних технологій, які б ефективно пояснювали і прогнозували навчальні ситуації, є основою концептуально-педагогічного проектування сучасних інновацій.

Межі конкретних професійно-педагогічних ситуацій визначають діапазон ефективного застосування тієї чи іншої освітньої концепції в обґрунтуванні педагогічних технологій вивчення, пояснення і прогнозування становленні особистості освітній діяльності. Якщо в іншій педагогічній ситуації переконливішою і прогнозованішою буде інша концептуальна теорія освіти, то саме вона повинна стати основою для обґрунтування відбору технологій навчання, виховання і розвитку в цій конкретній ситуації.

Результатом відбору на технологічному етапі розробки теорії та методики навчання і виховання повинно стати рівноправне, на підставі педагогічної доцільності пояснення і прогнозування освітньої дійсності шляхом застосування різних психолого-педагогічних концепцій для багатоконцептуальної кооперації педагогічних технологій у справі подолання протиріччя, викликаного частою абсолютизацією практикою освіти окремого застосування окремих концепцій навчання і виховання учнів.

Кожна педагогічна концепція має певні межі ефективності застосування. Так, наприклад за межу застосування особистісного підходу виносяться прояви майже неособистісного смислового рівня, який характеризується відсутністю власного «Я», що перешкоджає особистісно-професійному розвитку і робить його хаотичним. Деструктивна Я-концепція обумовлює важкокерованість особистості і може бути небезпечною для інших, що нівелює дієвість гуманних методів, потребуючи сильних гальмівних прийомів: попередження, наказу, покарання, «методу вибуху» А. Макаренка.

І навіть в межах застосування особистісного підходу в освіті є необхідність поетапного його впровадження, починаючи з початкового когнітивно орієнтованого етапу, спрямованого на формування умінь самостійного навчання шляхом суб'єкт-об'єктного пристосування

навчально-педагогічних технологій до індивідуальних особливостей учнів. На другому – діяльнісно орієнтованому етапі – навчання і виховання здійснюється на засадах суб'єкт-суб'єктної дидактичної взаємодії педагогів з учнями, коли набута самостійність починає надавати особистісного впливу на формування освітніх компетентностей. І тільки на завершальному – власно особистісно орієнтованому – етапі навчання і виховання можуть здійснюється на засадах об'єкт-суб'єктної взаємодії педагогів і учнів, коли останні набувають здатності самостійного визначення власної освітньої траєкторії, а набуті якості самостійності обумовлюють повну саморегуляцію освітньо-професійної діяльності учня.

Упровадження вихідних концептуальних положень і майже 1000 описаних педагогічних технологій повинно мати практичну спрямованість. Пройшовши ретельне випробування педагогічною практикою і експериментальну апробацію, ці технології мають багатофункціональну спрямованість і виступають складовими інноваційного забезпечення навчання і виховання в сучасних закладах освіти.

В існуючих педагогічних технологіях часто буває важко виділити їх одновекторну спрямованість, оскільки більшість з них є багатофункціональними. Наприклад, представлені в психолого-педагогічній літературі шляхи реалізації технологій особистісно орієнтованого навчання обмежуються лише загальними характеристиками напрямку їх реалізації. Це пояснюється відсутністю в особистісно орієнтованому типі навчання специфічних, характерних тільки для нього педагогічних технологій. Тому при здійсненні індивідуалізованих дій педагога, які не можна жорстко закріпити за певними обов'язковими технологіями, при особистісно орієнтованому навчанні і вихованні, можуть використовуватися всі традиційні і інноваційні технології, що ефективно сприяють реалізації індивідуальної освітньої траєкторії кожного учня.

Перехід учнів на кожний новий етап освіти має скачкоподібний характер, часто супроводжується кризами в особистісному розвитку, на фоні яких виникають не лише спільні для всіх учнів особистісно-професійні новоутворення, а й індивідуальні особливості навчальної діяльності, що стають визначальними для подальшого становлення.

Досягнення освітньо-значущими якостями різних рівнів особистісних смислів, їх домінування в певних професійно-педагогічних ситуаціях робить можливим компенсацію особистісних якостей низьких рівнів сформованості розвитком тих якостей, які набули найвищих рівнів прояву особистісних смислів, розвиваючи в кожному учневі індивідуальний стиль освітньої діяльності, який гарантує досягнення особистістю кожного учня передбачених державними освітніми стандартами продуктивних результатів освітньої діяльності за індивідуальною освітньою траєкторією.

Результативність застосування педагогічних технологій різними викладачами опосередковано залежить від рівня володіння педагогічною технікою, від їхньої майстерності і особистісних якостей при вирішальному значенні концептуальних, змістових і процесуальних складових, що характеризують закономірності формування професійно-педагогічної компетентності майбутнього педагога. Результативність особистісно орієнтованої професійної підготовки вчителя технологій визначається також адаптованістю освітнього середовища для задоволення освітніх потреб особистості.

Виходячи з багатовимірності процесу навчання і виховання, що полягає в застосуванні та апробації різних за концептуальною спрямованістю педагогічних технологій завданням сучасної дидактики і теорії виховання можна вважати розробку підходів до створення кожним конкретним педагогом персоналізованої (авторської) педагогічної технології, що складається з часткових технологій, які розчиняються в загальному освітньому просторі, підвищуючи його ефективність.